

INHOUD

Woord vooraf	7
1. VERTROUWEN	9
In vertrouwen leven	9
Ik vertrouw niemand en niets	11
God vertrouwt ons	15
Petrus	22
Vragen	25
2. VERBINDING	27
Wie ben je zonder anderen?	27
Aan wie ben ik echt gehecht?	30
Jezus verbindt ons aan elkaar	32
Mandela	39
Vragen	44
3. VERLANGEN	46
Dromen zijn geen bedrog	46
Geen verlangen meer	48
God leert ons te verlangen	51
Abram	58
Vragen	62
4. VERTROOSTING	65
Wie troost mij?	65
De dood als het einde	67
Troost, troost mijn volk	71
Etty Hillesum	78
Vragen	81

5. VERZOENING	84
Er is kwaad	84
Maar ik vergeef niet	87
God vergeeft	89
Tutu	97
Vragen	101
6. VERDELEN	103
Samen leven, samen delen	103
Ik een beetje meer dan jij	106
God geeft gul	108
Het armoedzaaiertje	114
Vragen	118
7. VERDUREN	120
Het gaat wel over	120
Het gaat niet over	122
Hier beneden is het niet	125
Paulus	132
Vragen	136
8. VRIJHEID	138
Ik wil vrij zijn	138
Ik ben niet zo vrij als ik wil	141
Jezus maakt vrij	144
Jozef	150
Vragen	154
Gebruikte literatuur	157

HOOFDSTUK 1

VERTROUWEN

IN VERTROUWEN LEVEN

De kraamverzorgster gaf de opdracht en ik voerde die uit: 'Pak je dochter onder de okseltjes en til haar op. Doe het daarna nog een keer, maar ondersteun dan onder haar luier. Kijk eens goed in haar oogjes, dan zie je het verschil.' Dat kon je inderdaad zien. Gedragen onder haar billen keek ze anders de wereld in, zelfverzekerder. De les van de kraamverzorgster was: werk vanaf het begin aan het vertrouwen van je kind in zichzelf. Het zal haar helpen in het leven, want als er geen vertrouwen is, dan wordt het lastig om het leven vorm te geven. Psycholoog Erikson ontdekte dat vertrouwen zo'n beetje het eerste is wat een mens leert als hij geboren is. Dat krijgt hij vanzelf door het contact met zijn ouders en als hij op tijd eten en drinken krijgt. Als daaraan is voldaan, groeit het basisvertrouwen. Als de eerste behoeften echter niet genoeg worden vervuld, dan zal het voor het kind veel lastiger worden om te vertrouwen in zichzelf en anderen.

Het was een mooie les over het krijgen van vertrouwen. Een gekoesterd en geknuffeld kind weet dat het geliefd is en zal met meer vertrouwen in het leven staan. Een kind dat zelf van alles heeft mogen uitproberen en fouten heeft gemaakt, durft van zichzelf uit te gaan. Daarom is het ook zo mooi om

een kind te zien dat leert lopen. Eerst durft het eigenlijk niet. Elke keer valt het weer om. Maar door het telkens weer te proberen, worden de spieren sterker en de stabiliteit groter. Vooral de enthousiaste aanmoedigingen van ouders helpen een kind om vertrouwen in het eigen lichaam te krijgen en daardoor te leren lopen. Dat zelfvertrouwen is van groot belang. Als een leerling bijvoorbeeld een nieuwe taal aan moet leren, blijkt het zelfvertrouwen van de leerling belangrijk te zijn om het leren tot succes te maken. Een student die van tevoren al zegt dat het toch niets wordt met dat tentamen maakt minder kans om het tentamen te halen. Vertrouwen in jezelf en je mogelijkheden is een belangrijke voorwaarde om in het leven te staan.

Maar niet alleen vertrouwen in jezelf is belangrijk. We moeten ook anderen vertrouwen. Soms vliegt het me aan, als ik in de auto zit. Ik ben afhankelijk van het gedrag van mijn medeweggebruikers. Ik kan me nog zo goed aan de regels houden, maar als een tegenligger dat niet doet en vervolgens mijn auto ramt, dan betaal ik de prijs. Ik moet er maar op vertrouwen dat ook de tegenliggers zich aan de bepalingen voor het wegverkeer houden. Hoe kwetsbaar dat is, kan je merken als er iemand is doodgereden doordat iemand veel te hard reed of met alcohol achter het stuur was gekropen. De verontwaardiging is groot, want we moeten er wel op kunnen vertrouwen dat we met elkaar het verkeer veilig houden. Voor dergelijke verkeersovertreders moeten er flinke straffen zijn, vindt onze onderbuik en soms ook ons verstand. We moeten elkaar toch kunnen vertrouwen. Een tv-programma als *wegmisbruikers* vind ik fascinerend omdat ik daar zie hoe fataal het kan zijn als mensen zich niet aan de verkeersregels houden en daardoor niet betrouwbaar zijn.

Binnen liefdesrelaties wordt misschien wel het meest duidelijk hoe belangrijk vertrouwen is. Mensen voelen zich in de steek gelaten als ze erachter komen dat hun partner een ander heeft. De haat en wraakgevoelens die naar boven kunnen komen zijn een gevolg van het diepe gevoel van verraad. Wie kan je nog vertrouwen als zelfs je maatje in het leven onbetrouwbaar blijkt te zijn? Dat begint al als de een vermoedt dat er een ander in het spel is. Zelfs als dat helemaal niet zo is, worden de verhoudingen verziekt.

Wij mensen kunnen niet zonder vertrouwen. Dat geldt niet alleen voor liefdesrelaties. Overal waar mensen met elkaar samenleven gaan we ervan uit dat ze betrouwbaar zijn. Als ik in de supermarkt boodschappen doe, dan moet ik ervan uit kunnen gaan dat het verhaal en beeld op de verpakking kloppen met wat erin zit. Natuurlijk proberen fabrikanten het er gezonder en aantrekkelijker uit te laten zien, maar er zijn grenzen aan. Macaroni in een verpakking waar rijst op staat, is niet goed voor mijn vertrouwen in producenten en supermarkten. Vertrouwen is een basisvoorwaarde voor het leven. Het betalen met geld gaat uit van een enorm vertrouwen in het systeem. De briefjes en de muntjes die we overhandigen aan de kassière stellen zelf weinig voor. Het heeft alleen waarde doordat het een bepaald geldbedrag vertegenwoordigt. Maar het briefje is zelf waardeloos. En ook de Nederlandsche Bank heeft al lang niet meer genoeg goud in de kluizen liggen om al het geld dat in omloop is te dekken met genoeg edelmetaal. Wie geld gebruikt vertrouwt heel veel. Als we dat met elkaar niet zouden doen, dan moeten we weer onze spullen als ruilmiddel gaan inzetten.

IK VERTROUW NIEMAND EN NIETS

Aan vertrouwen zit ook een groot lichamelijk aspect. Dat

werd in de vorige paragraaf al duidelijk bij de manier waarop je kinderen vastpakt. Maar dat geldt natuurlijk niet alleen voor baby's. Veel experts maken zich zorgen omdat kinderen te weinig bewegen. Daardoor krijgen ze minder vertrouwen in de mogelijkheden van hun lichaam. Ze vallen te weinig om te weten hoe ze hun val kunnen opvangen. Ze doen geen enge dingen, zodat ze niet meer automatisch weten hoe hun lichaam zal reageren bij onverwachte bewegingen. En dat terwijl kinderen zoveel leren door uit te proberen. Je lichaam reageert vanuit ervaring. En als je weet dat je iets kan, dan kan je ook niet meer bedenken hoe het was toen je dat nog niet kon. Wie kan zich het gevoel herinneren dat hij of zij niet kon zwemmen? Bijna niemand. Je weet gewoon dat je het kan. Daarom is het belangrijk voor je vertrouwen om veel te bewegen en dat ook in ongewone situaties te doen. Daarom is het goed om in bomen te klimmen, over sloten te springen (en erin te vallen). Als kinderen minder gaan bewegen, dan heeft dat consequenties voor het ontwikkelen van vertrouwen.

Het zelfvertrouwen van kinderen wordt ook aangetast doordat ouders hun kinderen veel te veel uit handen nemen. Moeilijkheden hoeven kinderen niet zelf te overwinnen. Dat doen hun ouders wel voor hen. Curlingouders worden ze genoemd. Bij de 'sport' curling gaat het erom dat schijven zo precies mogelijk op een bepaalde plek komen. Dat gebeurt door ze zo soepel mogelijk over het ijs te laten glijden. Dat is wat ouders vaak doen: alle problemen voor hun kinderen wegnemen, waardoor het voor die kinderen niet meer nodig is om zelf te leren dingen op te lossen. Daardoor krijgen deze kinderen niet de mogelijkheid om te groeien in hun zelfvertrouwen. Uit angst voor builen en schrammen krijgen kinde-

ren steeds minder ruimte om te oefenen in zelfvertrouwen. Dat geldt voor de fysieke kant van de opvoeding. Kinderen mogen minder ver naar buiten dan vroeger en er zijn bijna geen plekken meer voor wilde spelletjes. Maar het geldt ook voor de bezorgdheid van ouders in het sociale leven van hun kinderen. Ouders gaan steeds meer bellen naar de school van hun kinderen over dingen die de kinderen ook heel goed zelf kunnen oplossen.

In het onderwijs en de zorg zie je ook hoe vertrouwen lastig is geworden. Het gaat er dan over dat de mensen die daarin werken klagen over de vele papieren die ze moeten invullen. Elke stap die gezet wordt, elke handeling die verricht wordt, moet worden vastgelegd. Want het moet verantwoord en gecontroleerd worden. Daarin zie je hoe we het moeilijk vinden om mensen te vertrouwen. En als het vertrouwen wegvalt, dan blijft er over dat we moeten kunnen controleren. Ooit moest ik op de basisschool komen voor een van mijn kinderen. Ze hadden een handelingsplannetje gemaakt, want hij had wat moeite om de kleuren te onderscheiden. Of ik dat goed vond. Ik dacht vooral: wat een gedoe. In de tijd die dat kostte, had ze hem de kleuren al lang kunnen aanleren. Maar zo was de school ingedekt als ze controle kregen.

'O, ik weet echt niet hoe lang ik hier nog werk, hoor. Ze beslissen maar, die hogere heren. Ze hebben geen idee wat er speelt op de werkvloer. De ene reorganisatie is nog niet geweest, of de andere komt er al weer aan. En het enige wat ze hiermee willen bereiken is meer winst. Dezelfde hoeveelheid werk doen met steeds minder mensen. Nee, ik weet echt niet of ik hier nog lang werk. Ik word ook al wat ouder en voor hetzelfde geld vlieg ik er in de volgende ronde uit. Dat zou

me niet verbazen, hoor. Ze ontslaan je waar je bij staat. En elke keer maar met die praatjes dat ze het beste voorhebben met je. Ik vertrouw ze niet. Ze denken alleen maar aan zichzelf en aan geld. En steeds moet je op gesprek komen, alsof je je werk niet goed doet. Ze wantrouwen me. En ik werk hier al zoveel jaar. Ik weet ondertussen heus wel hoe ik mijn werk moet aanpakken.’ Onderdelen van bovenstaande monoloog heb ik de afgelopen jaren veel gehoord. Mensen voelen zich gewantrouwd door het bedrijf waar ze werken en zijn ook zelf niet meer in staat om het goede van het bedrijf te zien. Er is geen wederzijds vertrouwen meer.

Het is wel duidelijk dat vertrouwen in onze wereld erg moeilijk is geworden. Laten we tot slot nog eens naar de politiek kijken. Eigenlijk vertrouwen we niemand meer die in de volksvertegenwoordiging zit. Hun taak zou zijn om namens de mensen te spreken, maar dat wordt niet zo ervaren. Bijna alle politici zijn bezig om vertrouwen terug te winnen. Daarmee bedoelen ze dat de mensen die onder de Haagse kaasstolp zitten weer on speaking terms moeten komen met de mensen in het land. Hoe moeizaam dat gaat kan je goed zien aan de reacties onder digitale nieuwsberichten op de website van *De Telegraaf*. Onder bijna elk nieuwsbericht over de overheid komt op een gegeven moment de aanduiding ‘roverheid’ terug. Direct gevolgd door de aantijging dat iedereen die in het parlement zit, eigenlijk alleen maar bezig is om zichzelf te verrijken. De politiek geniet weinig vertrouwen onder de Nederlandse bevolking. Dat is opvallend, want de meeste commentatoren zijn het erover eens dat het laatste kabinet-Rutte het goed heeft gedaan en dat daardoor de economie van ons land weer goed is gaan draaien. Toch is er een gebrek aan vertrouwen.

Vertrouwen is een lastig begrip geworden in ons leven. We hebben het nodig, maar vinden het moeilijk om de ander echt te vertrouwen. Ik denk dat velen van ons vinden dat ze zelf wel betrouwbaar zijn, maar dat je nooit weet of je wel op anderen aankunt.

GOD VERTROUWT ONS

God heeft veel vertrouwen in de mensen. Dat wordt duidelijk bij de schepping. Als het wordingsproject van de wereld bijna is afgerond, wordt de mens door God gemaakt. Dat gebeurt op een iets andere manier dan bij de rest van de kosmos. De mens wordt in twee stappen geschapen. De eerste fase bestaat uit het maken van een vorm uit het stof van de aarde. Daarmee is er een vorm zonder inhoud ontstaan. Die inhoud wordt daarna door God aangebracht. God blaast zijn eigen adem in de mens, zodat hij tot leven komt. Deze Geest ('adem') van God staat dus aan het begin van het leven van de mens.

Die Geest is ook nodig bij de opdracht die de mens daarna meekrijgt. Hij moet namelijk de aarde gaan verzorgen en tot bloei laten komen. Die opdracht is niet bedoeld als toestemming om de aarde leeg te roven. Het tegenovergestelde is juist de taak van de mensen. Alles wat leeft moet tot groei komen en tot zijn recht komen. Een verantwoordelijke doelstelling krijgt de mens mee. God heeft kennelijk hoge verwachtingen van de mens en hij krijgt het volle vertrouwen van God.

God is niet veranderd na de schepping. Hij is altijd zichzelf. Daarom zie je ook voortdurend in de Bijbel een groot vertrouwen van God uit naar de mensen. Hij wil dat mensen in staat zullen zijn om te leven in verbondenheid met Hem. Zo vertrouwt Hij dat de aartsvader Abram zal doen wat God

van hem vraagt. Dat is geen kleine opdracht: alles achter je laten en je identiteit ergens anders gaan zoeken. Toch zit er geen enkele aarzeling in Gods spreken en handelen naar Abram. Op een iets andere manier wordt dat zichtbaar als God, samen met twee engelen, langskomt om de toekomstige geboorte van een zoon aan te kondigen. Als er genoeg gegeten is en de drie hemelbewoners verder trekken, dan besluit God dat Hij zijn vriend Abram zo vertrouwt dat Hij zijn plannen niet verborgen wil houden. Daarom vertelt Hij dat Hij van plan is om Sodom en Gomorra te vernietigen. Het staat zo beschreven dat je God bijna ziet aarzelen in de deuropening. Zal Ik het wel of niet vertellen? Uiteindelijk besluit Hij om dat wel te doen. God vertrouwt deze aartsvader, die weg is gegaan bij zijn familie. En omgekeerd vertrouwt Abram God ook. Hij durft vervolgens als een marktkoopman af te dingen over het aantal rechtvaardigen dat genoeg zou moeten zijn om de twee steden te sparen.

God vertrouwt de mensen en hoopt dat ze zijn vertrouwen beantwoorden. Wij moeten het geven van God gaan weerspiegelen. Vertrouwen is een geschenk. Het is de bedoeling dat we dat door gaan geven. Toch loopt dat vaak mis. Het mooie voorbeeld van Abram wordt niet nagevolgd. Het is vaker zo dat de mensen God juist vergeten en niet goed voor hun medemensen en de aarde zorgen. God verandert daardoor niet. Hij blijft geven, in de hoop dat wij dat ook gaan doen.

Het vertrouwen dat God in de mensen heeft, wordt vaak beschadigd. Toch wil God de mensen blijven vertrouwen. Daarom komt Hij zelf in Jezus Christus naar deze aarde. In zijn geschiedenis wordt allereerst duidelijk hoe onbetrouwbaar de mensen daadwerkelijk zijn. Jezus maakt dat zelf dui-

delijk door een van zijn verhalen, dat vol dubbele bodems en betekenis zit. Een man legt een wijngaard aan. Hij verpacht die. Vol vertrouwen wacht hij tot de pachters de afgesproken pachtprijs komen betalen. Maar dat doen ze niet. Ook na herhaaldelijk aandringen van knechten die proberen om het afgesproken geld op te halen, blijft de rekening onbetaald. Ten einde raad stuurt de man zijn zoon, in het vertrouwen dat ze die wel zullen betalen. Maar de pachters denken: we vermoorden hem, dan is de wijngaard van ons. De man blijkt met onbetrouwbare pachters van doen te hebben. Het is meer dan een gewoon verhaal. Zoals bijna alle vertellingen van Jezus gaan ze uiteindelijk over Jezus Christus zelf. Dit verhaal vertelt het sterven van Jezus als zoon van de eigenaar (God). Het laat zien hoe onbetrouwbaar de mensen zijn. Want zij weigeren God de eer te geven voor alles wat ze krijgen. Tegelijk laat het zien hoe betrouwbaar de zoon is. Want hij doet wat zijn vader hem opdraagt. Hij gaat de moeilijke weg terwijl hij weet dat de gebruikers van het eigendom van zijn vader het op hem gemunt zullen hebben. Toch voert hij zijn taak en opdracht uit. Tussen al die onbetrouwbare mensen ontstaat er een nieuw begin. Jezus Christus is de betrouwbare mens, het nieuwe begin van God. Hij is Gods nieuwe wereld die de bedoeling van God met deze wereld weer oppakt.

God heeft bij de schepping veel vertrouwen in de mens. Het is bijzonder om te zien hoe Jezus hetzelfde vertrouwen heeft in de mensen die Hij ontmoet. Dat blijkt in die gevallen waar Jezus mensen op het goede pad brengt. Zacheüs is een goed voorbeeld. Iedereen wist wel dat deze belastingambtenaar niet deugde. Hij was niet te vertrouwen in de bedragen die hij van mensen vroeg. Daarom kon je maar beter niet te veel met hem omgaan. Want voor je het weet was je door hem

besmet. Afstand bewaren en goed op je geld letten als je met deze fraudeur en corrupte ambtenaar van doen had. Totdat Jezus op bezoek kwam. Die wist ongetwijfeld wat Zacheüs allemaal had uitgespookt. Maar Hij laat zich daar niet door leiden. Hij nodigt zichzelf uit in het huis waar allang geen gasten meer komen eten. Hij doet dat omdat Hij vertrouwen heeft. Daardoor begint Zacheüs te veranderen. Het eind van het verhaal is dat hij belooft zijn leven over een heel andere boeg te gooien. Dan is het opvallend dat Jezus Christus ervan uitgaat dat het ook zal lukken. Hij heeft vertrouwen in het nieuwe leven dat Zacheüs gaat beginnen.

Het is goed om naar de dood en opstanding van Jezus te kijken. Met de dood van Christus sterft het wantrouwen. Hij stierf onder andere omdat de mensen Hem niet vertrouwden toen Hij zei dat Hij de Zoon van God was. Daarmee verdween de wortel van ons wantrouwen in het graf van Golgotha. De opstanding van Christus is de bevestiging dat God het helemaal ziet zitten met zijn Zoon. Hij is de betrouwbare mens, die God vanaf het begin al liefhad.

Het nieuwe begin dat ontstaat door Jezus Christus heeft gevolgen voor de hele wereld. Jezus' leerling Johannes vertelt in zijn evangelie dat de hele kosmos te maken heeft met Gods liefde en dat God met zijn nieuwe wereld niet alleen de mensen op het oog heeft, maar ook de dieren, de planten en de dingen. Dat staat in de Bijbeltekst die langs een aantal snelwegen in Nederland staat: Zo lief had God de wereld dat Hij zijn Zoon gezonden heeft (Johannes 3:15). Dat betekent dat christenen vol vertrouwen in het leven kunnen staan. De toekomst zal goed zijn. Wat er nu nog onaf of beschadigd is in de wereld, wordt door God vernieuwd. Bij volgelingen van

Jezus Christus hoort een hoopvolle benadering van de wereld, vanuit de zekerheid dat het wel goed gaat komen met deze wereld. Zelfs als daar soms weinig van te zien is, door natuurrampen, oorlogen, honger en dorst, blijft staan dat het Gods wereld is en dat Hij ervoor zal zorgen dat het goed zal komen. Dezelfde leerling Johannes zag in een visioen al Gods nieuwe wereld. Hij schreef het op zodat mensen vol verwachting zouden uitzien naar het leven op een nieuwe aarde.

Daarom is het goed als christenen zich volop in het leven mengen en laten zien dat er hoop en toekomst is voor deze wereld. Wat is het mooi als oudere christenen laten zien dat ze zeker weten dat God in deze wereld aan het werk is. Dat zie je als ze niet voortdurend terugkijken naar vroeger toen het allemaal beter was. Maar als ze juist in het leven van nu zien hoe God bezig is met zijn herstelwerk. Nog sterker is dat als je bij het sterfbed van mensen staat. Daar kan je helemaal goed zien wat vertrouwen met mensen doet. Wat is het indrukwekkend als alle lichamelijke zekerheden van mensen verdwijnen, maar dat mensen tegelijkertijd vol vertrouwen dit leven loslaten, omdat ze weten dat ze veilig zijn bij God. Vertrouwen speelt een grote rol in het leven van christenen.

De volgelingen van Jezus gaan in het spoor van Jezus die nieuwe wereld verspreiden. Daarbij konden ze terugvallen op het onderwijs van Jezus. Hij had al verteld dat je ja ja moet zijn en dat je dus betrouwbaar moet zijn. En dat je anderen moet behandelen zoals je zelf behandeld wilt worden. Het is de bedoeling dat je verandert, dat je gaat lijken op de mens zoals God die geschapen heeft. Dat je op een betrouwbare manier reageert op de kerntaak van de mens om voor elkaar te zorgen en uit te delen van wat je gekregen hebt.

Om dat vertrouwen praktisch vorm te geven schrijft Paulus de meest radicale dingen in zijn brieven. Hij voegt vertrouwen toe als tegengif tegen binnensluipend wantrouwen. Allereerst vertelt Paulus dat mensen de overheid moeten vertrouwen. Veel Nederlanders vinden dat lastig. Ook in Paulus' tijd waren er goede redenen om ambtenaren te wantrouwen. Ze hoorden in de meeste gebieden bij de overheersers en probeerden vooral om de mensen onder de duim te houden. En er was zo goed als geen controle op misbruik van macht om er zelf beter en rijker van te worden. Je kon beter zo weinig mogelijk met de overheid te maken hebben. De politie was zeker niet je beste vriend. Paulus vindt toch dat mensen de overheid moeten respecteren omdat die van God de opdracht heeft gekregen om het kwaad te bestrijden. Hij benoemt dus helemaal niet dat de overheid het kwaad soms eerder bevordert dan tegengaat. Hij roept ons op om vertrouwen te hebben in politiek en regering. Christenen zijn veranderd door de ontmoeting met Jezus Christus. Daardoor vertrouwen ze het politieke systeem, zelfs als dat onbetrouwbaar is. Als ze dat laten zien vormen ze een prachtig uithangbord van het christendom.

Ook de verhouding tussen werkgevers en werknemers ontsnapt niet aan Paulus' aandacht. Al heeft dat iets meer uitleg nodig. In de oudheid werd het meeste werk door slaven gedaan. De schattingen lopen wat uiteen, maar het zou zomaar kunnen dat negentig procent van de mensen slaaf was. Wat Paulus over slaven en meesters schrijft laat iets zien van de manier waarop werkgevers en werknemers met elkaar om horen te gaan. Paulus gaat uit van de eenheid tussen mensen. De scheidingsmuren die van nature tussen mensen aanwezig zijn, die zijn met het sterven van Christus opgeheven. In de brief aan de mensen in Efeze heeft hij het allereerst over de

scheiding tussen Jood en heiden. Die fundamentele muur is afgebroken door Christus. Verderop in diezelfde brief beschrijft hij ook hoe mannen en vrouwen, slaven en vrijen niet meer wezenlijk verschillen van elkaar. Het opheffen van de verschillen tussen mensen zorgt er zelfs voor dat christenen uit het jodendom prima aan een tafel kunnen zitten met christenen uit de heidenen. Want ze horen bij dezelfde Heer. Dat geldt ook voor de andere groepen die van nature niet samen optrekken. Die muur is er niet meer. Vanuit die fundamentele eenheid die ontstaat door aan dezelfde tafel te zitten, gaan mensen elkaar vertrouwen.

Als christen heb je de opdracht om het vertrouwen dat God ons geeft (en het onderling vertrouwen dat Hij herstelt door Christus) uit te dragen naar de mensen om je heen. Dat wil ik op de volgende drie manieren concreet maken.

Het is, als eerste, goed om het nog een keer te hebben over je betrouwbaarheid op je werk. Dat kan betaald werk zijn, maar net zo goed vrijwilligerswerk. Ben je betrouwbaar of zeg je de ene keer dit en de andere keer iets heel anders? De uitdaging voor een christen is om de meest betrouwbare te zijn. Dat geldt niet alleen voor de mensen met wie je samenwerkt, maar ook in de relatie met mensen die leidinggeven. En hoe praat je over de mensen die leidinggeven? Vol vertrouwen of vol argwaan? Je kan ook nog eens nadenken over de manier waarop je je taken uitvoert: ben je betrouwbaar in je werk of loop je de kantjes ervan af?

Een volgend punt om concreet over na te denken is je verhouding tot de overheid. Paulus en Petrus houden ons voor dat de overheid door God gegeven is en dat we die daarom

moeten vertrouwen. Wat betekent dat voor de manier waarop we over politiek en politici praten? Ga je uit van de goede bedoelingen van iedereen die bij de overheid werkt? Of praat je op feestjes en verjaardagen op een heel andere manier? De Bijbel roept op om te bidden voor de overheid.

Jezus Christus is heel duidelijk als Hij spreekt over onze betrouwbaarheid. Ons ja moet ja zijn en daar moeten we niks aan af- of bijdoen. Hoe is dat in de praktijk? Hoe betrouwbaar ben jij eigenlijk? Dat kan je nog specifieker maken door te kijken naar ons spreekgedrag. Wat we zeggen maakt een groot deel uit van onze betrouwbaarheid. Hoe moeilijk is het om niet te roddelen!

PETRUS

Hij weet niet wat hij hoort. Geeft Jezus hem echt de opdracht om de kudde te hoeden? Hij snapt ook wel gelijk dat het niet over schapen met wol ging. Daarvoor had Jezus zichzelf veel te veel vergeleken met een goede herder. Het gaat hier over de zorg voor de leerlingen. Nu Jezus is opgestaan uit de dood heeft Hij al aangekondigd dat Hij naar de hemel zal gaan. En wie moet er dan voor de kudde van leerlingen zorgen? Anders worden ze weer als een kudde zonder herder. Maar wie gaat dat doen? Als iemand er niet geschikt voor is, dan is hij het wel.

Want het is nog niet zo lang geleden dat Petrus de brandende blik van Jezus voelde. Op die vreselijke avond dat alles uit de hand liep. Het was nog wel zo mooi begonnen. Samen hadden ze het pesachfeest gevierd. Jezus vertelde dat Hij wist dat ze Hem allemaal in de steek zouden laten. Daar was Petrus het niet mee eens geweest. Hij was wel te vertrouwen. Zelfs als iedereen U in de steek laat, dan nog blijf ik bij U, had hij vol stoerigheid geroepen. Jezus had hem

alleen maar aangekeken en gezegd dat het kraaien van de haan het teken zou zijn dat ook hij Jezus in de steek had gelaten en dus niet te vertrouwen was.

Daarna wilde Jezus naar de plek waar ze vaker kwamen omdat het er zo heerlijk stil was. Daar werd alles anders. Plotseling kwam er een hele groep soldaten en bewakers aan. Ze namen Jezus gevangen. Petrus wist dat hij trouw had beloofd en pakte een zwaard en hakte

om zich heen. Maar dat was niet de bedoeling. Jezus liet zich gevangennemen en werd meegenomen naar de rechtszaal. Petrus wist zich daar binnen te kletsen. Toen hij zag hoe ze met Jezus omgingen schrok hij. Dat was niet de sterke Jezus die hij kende. Daar stond een man die veroordeeld ging worden. Daar wilde Petrus niet bij horen. Hij wilde leven. Omstanders zagen hem en merkten op dat hij bij die man hoorde. Ondoordacht zoals vaker ontkende hij dat tot drie keer toe. Straks pakten ze hem ook nog. Dus snel zweerde hij dat hij echt niet bij die man hoorde. Toen hoorde hij de haan. Normaal was dat het teken dat de zon opgaat en dat er weer een nieuwe dag met kansen voor je ligt. Maar deze keer was het alsof de nacht begon voor Petrus. Ook hij was niet te vertrouwen geweest. Binnen een paar uur was hij veranderd van die sterke man die voor zijn woord stond in een man die bij het minste of geringste opgeeft en zijn leven liefheeft boven alles.

Petrus weet niet wat hij hoort. Hij weet natuurlijk ook wel dat er nog een gesprek moest komen. Jezus had hem aangekeken op het moment dat ook Hij de haan hoorde. Die blik was met Petrus de nacht ingegaan. Telkens weer voelde hij die ogen branden. Nu zouden de woorden komen die volgden op de blik. Woorden die duidelijk zouden maken dat Petrus ontslagen zou worden. Als hij geluk zou hebben, dan mocht hij nog aanblijven als leerling van Jezus. Maar natuurlijk niet meer als eerste aanspreekpunt, als rots tussen de andere leerlingen. Petrus weet niet wat hij hoort als Jezus zo duidelijk aangeeft dat hij toch echt de kudde van de goeder herder moet blijven verzorgen.

Langzaam liet Petrus de woorden van Jezus tot zich doordringen. Kennelijk kreeg hij een nieuwe kans. Jezus ging er blijkbaar van uit dat hij het heus wel kon om voorop te gaan. Hij zou het vertrouwen niet beschamen. Hij wilde laten zien dat hij echt voor zijn woorden